

Sygn. akt III AUa 74/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.) SA Elżbieta Czaja
Protokolant: stażysta Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 r. w Lublinie

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 grudnia 2013 r. sygn. akt VIII U 3830/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz T. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

III AUa 74/14

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 16 października 2012 roku odmówił T. S. prawa do emerytury. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazał, że wnioskodawca wykazał na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale nie rozwiązał stosunku pracy z pracodawcą na rzecz, którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa do emerytury i nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Za udowodniony organ rentowy uznał jedynie staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat, 9 miesięcy i 11 dni. Nie uwzględnił natomiast, jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 4 kwietnia 1974 roku do dnia 15 października 1982 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. albowiem nie został on udokumentowany świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniósł wnioskodawca T. S. domagając się jej uchylenia i przyznania mu prawa do emerytury. Wskazał, że w okresie od dnia 4 kwietnia 1974 roku do dnia 15 października 1982 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach robotnika budowlanego oraz pomocnika maszynisty i maszynisty. Podniósł, że nie mógł otrzymać świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ponieważ pracę zakończył w roku 1982, zaś stosowne przepisy weszły w życie dopiero w roku 1983.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 5 grudnia 2013 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił T. S. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie; stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie T. S. prawa do świadczenia emerytalnego w przepisany terminie oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca T. S. urodzony w dniu (...), nadal zatrudniony w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., w dniu 4 lutego 2010 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Do wniosku dołączył między innymi świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K., w którym wskazano między innymi, że w okresie od dnia 1 stycznia 1985 roku do dnia 31 grudnia 2002 roku był zatrudniony w powyższym zakładzie pracy i w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na szlifowaniu lub ostrzeniu wyrobów i narzędzi metalowych oraz na polerowaniu mechanicznym wymienione w Wykazie A, Dziale III, poz. 78, pkt 2, stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 3 Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MH i PM nr 1-3) Okres ten stanowi 17 lat.

Organ rentowy, jako okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach 13 lat, 9 miesięcy i 11 dni, po ograniczeniu do 31 grudnia 1998 roku, wyłączeniu okresu urlopu bezpłatnego od dnia 30 grudnia 1996 roku do dnia 31 grudnia 1996 roku oraz okresów korzystania przez wnioskodawcę ze zwolnień lekarskich: od dnia 29 marca 1994 roku do dnia 31 marca 1994 roku, od dnia 20 grudnia 1994 roku do dnia 22 grudnia 1994 roku, od dnia 25 stycznia 1995 roku do dnia 27 stycznia 1995 roku, w dniu 3 lutego 1995 roku i od dnia 16 lutego 1996 roku do dnia 24 kwietnia 1996 roku.

Decyzją z dnia 17 marca 2010 roku organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i brak rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz, którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa do emerytury.

W dniu 8 października 2012 roku T. S. złożył kolejny wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Organ rentowy rozpoznając powyższy wniosek ponownie ustalił, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił staż pracy w wymiarze, co najmniej 25 lat, jednakże nadal pozostawał w zatrudnieniu i nie udokumentował żadnego innego ponad uwzględnione 13 lat, 9 miesięcy i 11 dni okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach i zaskarżoną decyzją odmówił prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy zważył, że istota sprawy sprowadza się do możliwości uwzględnienia wnioskodawcy jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 6 marca 1980 roku do dnia 15 października 1982 roku zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. , co pozwalałoby na ustalenie wnioskodawcy prawa do emerytury w świetle art. 184 ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Wnioskodawca został zatrudniony w (...) Zarządzie (...)w B. (następnie (...) w B. i Przedsiębiorstwo (...) w B.) w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku robotnika drogowego, od dnia 4 kwietnia 1974 roku na czas określony

do dnia 30 grudnia 1974 roku, a od dnia 1 stycznia 1975 roku na czas nieokreślony i na tym stanowisku pracował do dnia 5 marca 1981 roku, wykonując prac związane z budową dróg, wykopów i układaniem krawężników. Od dnia 6 maja 1981 roku został przeniesiony na stanowisko pomocnika maszynisty. Skierowano go do obsługi maszyny zwanej rozścielaczem, którą wykorzystywano do układania masy bitumicznej podczas budowy dróg. Jako pomocnik maszynisty pracował pod nadzorem maszynisty J. J. ucząc się obsługi maszyny, co było warunkiem umożliwiającym uczestnictwo w specjalistycznym kursie . W okresie od dnia 1 lutego do dnia 15 maja 1980 roku wnioskodawca uczęszczał na kurs maszynistów maszyn do rozścielania mas bitumicznych zaś egzamin końcowy złożył w dniu 28 maja 1981 roku.

Po uzyskaniu uprawnień z dniem 28 maja 1981 roku , wnioskodawca rozpoczął pracę, jako samodzielny maszynista, obsługując rozścielacz mas bitumicznych. Na tym stanowisku pracował do końca zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B., to jest do dnia 15 października 1982 roku. Do zadań wnioskodawcy należało układanie masy bitumicznej w czasie procesu budowy drogi. Praca zorganizowana była w ramach dwóch ośmiogodzinnych zmian. W okresie, kiedy wnioskodawca był pomocnikiem maszynisty pracował z J. J. na tej samej zmianie, po uzyskaniu uprawnień i rozpoczęciu samodzielnego wykonywania czynności, obaj pracowali zamiennie na osobnych zmianach.

Praca przy rozścielaniu mas bitumicznych wykonywana była od końca marca lub początku kwietnia do grudnia. W pozostałym okresie wnioskodawca kierowany był do warsztatu, gdzie wykonywano przeglądy i remonty rozścielaczy lub wykorzystywano urlopu wypoczynkowe.

Powyższe okoliczności Sad Okręgowy ustalił w oparciu o zeznania wnioskodawcy i świadków oraz na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych.

Sąd Okręgowy orzekł, że prawo do wcześniejszej emerytury dla osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, z uwagi na datę urodzenia wnioskodawcy, regulują przepisy art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Prawo do emerytury nabywają ubezpieczeni po osiągnięciu wieku przewidzianego m. in. w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnili enumeratywnie określone przesłanki:

- posiadają okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn,
- legitymują się okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27.

Natomiast, w myśl art. 184 ust. 2 emerytura, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz A prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, stanowiący załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku wymienia w Dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” w poz. 3 „ Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych”. Prace te są również wymienione w przepisach resortowych – w wykazie A, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz. Urz. MBiPMB z 1983 roku, Nr 3, poz. 60), gdzie w Dziale V, poz. 3 pkt 11 wskazano stanowisko „maszynista zespołów maszyn do rozścielania mas bitumicznych i mas betonowych ”.

Zdaniem Sądu Okręgowego zgromadzony w przedmiotowym postępowaniu materiał dowodowy uzasadnia uznanie, że T. S. jako maszynista maszyny do rozścielania masy bitumicznej pracował od co najmniej 1 czerwca 1981 roku, tj. po zdaniu egzaminu uprawniającego go do samodzielnej obsługi rozścielacza masy bitumicznej . Charakter pracy, to

jest układanie mas bitumicznych wymagał wykonywania tych czynności w sprzyjających warunkach atmosferycznych, co oznacza, w ocenie Sądu, że czynności te mogły być wykonywane od początku kwietnia i nie później niż do końca listopada. Wobec tego uwzględnieniu jako okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach przy układaniu masy bitumicznej za pomocą rozścielacza podlegają okresy:

od dnia 1 czerwca 1981 roku do dnia 30 listopada 1981 roku – 6 miesięcy;

od dnia 1 kwietnia 1982 roku do dnia 15 października 1982 roku – 6 miesięcy i 15 dni.

Z pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 czerwca 2013 roku wynika, że z okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach dokumentowanego świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionym przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. wyłączono okres urlopu bezpłatnego od dnia 30 do 31 grudnia 1996 roku oraz okresy korzystania przez wnioskodawcę ze zwolnień lekarskich: od 29 do 31 marca 1994 roku, od 20 do 22 grudnia 1994 roku, od 25 do 27 stycznia 1995 roku, w dniu 3 lutego 1995 roku i od 16 lutego do 24 kwietnia 1996 roku, w łącznym wymiarze 2 miesięcy i 18 dni.

Wyłączenie okresów urlopów bezpłatnych nie budzi żadnych wątpliwości, jednakże w ocenie Sądu wyłączenie okresów zwolnień lekarskich nie było zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1, pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ocenia się na podstawie „przepisów dotychczasowych”, co oznacza przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Powołana regulacja dotyczy pracowników (osoby pozostające w stosunku pracy) zatrudnionych w szczególnych warunkach (wykonujących prace uciążliwe, szkodliwe dla zdrowia), co ma ten skutek, że do takiego okresu pracy wlicza się okres corocznego, płatnego urlopu wypoczynkowego, jak też okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy, mimo że w takich okresach praca rozumiana jako faktyczne wykonywanie określonych czynności nie ma miejsca (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 roku sygn. III UZP 10/03, OSNP z 2004 roku, Nr 5, poz. 87). W powołanej uchwale stwierdzono, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 104, poz. 450 ze zm.) Sąd Okręgowy w pełni zgadza się z sentencją uchwały i podziela argumenty przytoczone w jej uzasadnieniu.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy przyjął, że z okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach nie podlegały odliczeniu okresy zasiłków chorobowych wymienione w piśmie organu rentowego z dnia 11 czerwca 2013 roku tj. w okresie od dnia 1 stycznia 1985 roku do dnia 29 grudnia 1996 roku i od dnia 1 stycznia 1997 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku 13 lat 11 miesięcy i 29 dni .

W tej sytuacji, po uwzględnieniu okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez wnioskodawcę w okresach :

od dnia 1 stycznia 1985 roku do dnia 29 grudnia 1996 roku i od dnia 1 stycznia 1997 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku 13 lat 11 miesięcy i 29 dni,

od dnia 1 czerwca 1981 roku do dnia 30 listopada 1981 roku – 6 miesięcy;

od dnia 1 kwietnia 1982 roku do dnia 15 października 1982 roku – 6 miesięcy i 15 dni należy uznać ,iż wymieniony legitymuje się stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w wymiarze łącznie 15 lat i 14 dni.

Sąd Okręgowy, kierując się powyższymi wskazaniem, zmienił zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że wnioskodawca nadal pozostaje w zatrudnieniu w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. i dopiero zaś z dniem 1 stycznia 2013 roku art. 184 ust. 2 ustawy

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wymieniający jako przesłankę nabycia prawa do emerytury konieczność rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem, został zmieniony przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 roku, poz. 637). Od 1 stycznia 2013 roku nie jest wymagane rozwiązanie stosunku pracy, a więc wnioskodawca dopiero w tym dniu spełnił wszelkie przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie za okres od dnia 8 października 2012 roku (od dnia złożenia wniosku o emeryturę) do dnia 31 grudnia 2012 roku, albowiem przed denim 1 stycznia 2013 roku T. S. nie spełniał wszystkich przesłanej ustalenia prawa do emerytury.

Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszej sprawie organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności z art. 118 ust. 1a powołanej ustawy, ponieważ wnioskodawca nie przedłożył wraz z wnioskiem świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za sporny w niniejszym postępowaniu okres i dopiero w toku postępowania analiza przeprowadzonych dowodów pozwoliła na ustalenie, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach ponad okres 15 lat. Dowodami tymi nie dysponował organ rentowy, a zatem nie mógł dokonać prawidłowej oceny zasadności roszczenia wnioskodawcy o ustalenie prawa do emerytury w warunkach szczególnych.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w punkcie I i IV. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art.184 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw oraz § 2 ust.1 i § 4 ust.1 pkt.3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał prace w szczególnych warunkach przez okres wynoszący 15 lat.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania. W uzasadnieniu apelacji organ rentowy wskazał, że nie kwestionując ustaleń Sądu w przedmiocie ustalenia, że praca wykonywana przez wnioskodawcę była pracą w warunkach szczególnych, ale nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu co do wliczenia do tego okresu okresów pobierania zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie stwierdza zarzucanego w apelacji naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego. Istota występującego w sprawie zagadnienia prawnego sprowadza się do określenia wzajemnego stosunku przepisów art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. Nr 153 z 2009 roku, poz.1227) przy czym problem zarysował się w związku ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 r do art. 32, określającego warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez dodanie przepisu ust. 1a,. W przepisie tym postanowiono, że przy ustalaniu takich okresów zatrudnienia nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14 listopada 1991 r. otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, a zatem okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i macierzyństwa ulegają wyłączeniu z okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W art. 184 ustawy, obejmującym stany faktyczne zastane w dniu jego wejścia w życie, ustawodawca w sposób szczególny uregulował sytuację prawną ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. i osobom, które w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) wykazały okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60

lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz okresu składkowego i nieskładkowego określonych w art. 27 ustawy (co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), zagwarantował prawo nabycia emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32. Dodatkowo postawił warunek nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego, a także rozwiązania stosunku pracy. Celem wymienionego przepisu było utrzymanie uprawnień emerytalnych dla wszystkich, którzy w chwili wejścia w życie ustawy spełniają warunki przejścia na emeryturę, z wyjątkiem wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 ustawy (sprawozdanie stenograficzne z 36 posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniach 25 i 26 listopada 1998 r., s. 8-9). Dokonując wykładni tych przepisów Sąd Najwyższy uznał art. 184 ustawy o emeryturach i rentach za samoistną podstawę prawa do emerytury w oderwaniu od chwili osiągnięcia wieku emerytalnego (por. uchwałę z dnia 8 lutego 2007 r., II UZP 14/06, OSNP 2007 nr 13-14, poz. 199, wyrok dnia 18 lipca 2007 r., I UK 62/07, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 269), a odnosząc się do relacji między art. 184 i wprowadzonym później art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej, zwrócił uwagę na zastosowanie art. 184 do tych ubezpieczonych, którzy w dniu 1 stycznia 1999 r. osiągnęli pełny staż ubezpieczeniowy, w tym wymagany okres pracy w szczególnych warunkach, lecz nie osiągnęli wieku emerytalnego, oraz zastosowanie art. 32 do tych ubezpieczonych, którzy chociażby jeden z tych okresów osiągnęli po wejściu w życie ustawy, nie później niż do dnia 31 grudnia 2008 r. W wyroku z dnia 8 lutego 2007 r. jasno wskazał, że ubezpieczeni, do których ma zastosowanie art. 184 ustawy, mogą realizować prawo do emerytury na "starych" zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego, nawet jeżeli ten wiek osiągną po dniu 31 grudnia 2007 r. Przyjęte w art. 32 ust. 1a ustawy różnicowanie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach nawiązuje do daty wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 107, poz. 450 ze zm.), w której poprzednia definicja okresu pracy w szczególnych warunkach pozostała niezmieniona. Okres tej pracy obejmował zarówno okresy składkowe, jak i okresy nieskładkowe, jeżeli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie z umową o pracę. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004 nr 5, poz. 87), stwierdzając, że do okresu pracy w szczególnych warunkach wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent.

W konsekwencji utrwalił się w judykaturze pogląd, że art. 32 ust. 1 ustawy nie ma zastosowania do oceny nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 lipca 2004 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 361 oraz II UK 215/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 360 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, niepublikowany). Sytuacja osób wymienionych w art. 184, opisywana w doktrynie jako ekspektatywa prawa podmiotowego, polega właśnie na spełnieniu się tylko części stanu faktycznego koniecznego do nabycia prawa, które poprzedza i zabezpiecza przyszłe prawo podmiotowe.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację prawną Sądu Okręgowego zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i zauważa, że stanowisko Sądu Okręgowego odzwierciedla przedstawione powyżej poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w powołanych powyżej orzeczeniach oraz w wyroku z dnia 13 lipca 2011 r. I UK 12/11 (LEX nr 989126).

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w pełni odpowiada przepisom prawa, dlatego apelacja nie może być uwzględniona.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 KPC orzekł, jak w sentencji.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł na przepisie art. 98 KPC oraz przepisach § 12 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).